

משפט וצדקה של דוד חביבים לפני הקב"ה

[פ"ב ה"א יג.]
 והיה כי ימלאו ימיך - אמר רבי שמואל בר נחמני אמר הקב"ה לדוד דוד ימים מלאים
 אני מונה לך איני מונה לך ימים חסירים (לא אקצר את ימיך כדי ששלמה ימלוך במקומך ויבנה
 את בית המקדש), כלום שלמה בנך בונה בית המקדש לא להקריב בו קרבנות? חביב עלי
 משפט וצדקה שאתה עושה יותר מן הקרבנות. ומה טעם? עשה צדקה ומשפט נבחר
 לה' מזבח.

בבבלי שבת ל. (ומכות י.) הגירסא "חביב עלי יום שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף
 עולות".⁹

דיני טעימה לברכה, גזל, דמאי ותענית

בבלי יד.

הירושלמי דן בזה בנדריים פ"ח ה"א [כו:], ועיין מה שכתבנו שם.

דעה שקורא את שמע בלי תפילין

בבלי יד: • פ"ב ה"ג יג.]

רבי חייא בשם רבי יוחנן: מה טעם אמרו אדם לובש תפילין וקורא את שמע ומתפלל?
 כדי שיקבל עליו מלכות שמים תחילה משלם (בשלמות). רב אמר: קורא את שמע ולובש
 את תפיליו ומתפלל.

בבבלי הסיק שאסור לקרוא שמע בלא תפילין משום שמעיד עדות שקר בעצמו¹⁰, ורק
 פעם אחת רב עשה כך משום שהשליח איחר להביא לו את התפילין.

מדוע לא מחזיקים בתפילין

[פ"ב ה"ג יג.]

תפילין צריכין גוף נקי. מפני מה לא החזיקו בהן (לא מאמינים לאדם על סמך זה שמניח
 תפילין)? מפני הרמאים. עובדא הוה בחד בר נש (בן אדם) דאפקיד גבי חבריה וכפר ביה
 (הפקיד אצל חברו, והשומר כפר בו והכחיש). אמר ליה: לא לך הימנית אלא לאילין דברישיך
 הימנית (לא לך האמנתי אלא לתפילין שבראשך, דהיינו על סמך זה שאתה מניח תפילין).

בבבלי שבת מט. וקל. הוזכר שצריכים גוף נקי, אך לא הובא שלא החזיקו בהן מפני
 הרמאים, ותוס' (מט. ד"ה כאלישע) הביא זאת עם המעשה הזה.

אמוראים שלא הניחו תפילין כל יום

[פ"ב ה"ג יד.]

רבי יוחנן בסיתוא (בחורף) דהוה חזיק רישיה (שהרגיש בנוח) - הוה לביש תרויהון (היה מניח
 גם של יד וגם של ראש), ברם בקייטא (בקיץ) דלא הוה חזיק רישיה (מחמת החום לא היה יכול
 להניח תפילין של ראש) לא הוה לביש אלא דאדרעיה.

בבבלי לא הובא.

ברכת תפילין

[פ"ב ה"ג יד.]

באי זה צד (כיצד) הוא מברך עליהן? רבי זריקן בשם רבי יעקב בר אידי: כשהוא נותן על
 יד מהו אומר ברוך אקב"ו על מצות תפילין, כשהוא נותן על ראש מהו אומר ברוך

⁹ כשיטת הירושלמי להחשיב יותר את קיום התורה (משפט וצדקה שאתה עושה), ושיטת הבבלי להחשיב
 יותר את לימוד התורה (עוסק בתורה). עיין בפרק "שיטות הירושלמי והבבלי" סעיף לה.

¹⁰ דרך הירושלמי לנקוט לשון חיובית (לובש תפילין ומתפלל כדי שיקבל מלכות שמים) במקום שלילית
 בבבלי (שהבבלי הוסיף גם בלשון שלילית: הקורא בלא תפילין מעיד עדות שקר). עיין בפרק "שיטות
 הירושלמי והבבלי" סעיף עו.